

Системність і цілеспрямована координація фундаментальних і прикладних спільних досліджень інститутів НАН України та КБ «Південне» спроможна дати синергетичний ефект від взаємодії науки та виробництва стосовно якості й конкурентоспроможності розробок.

10 квітня 1954 р. уряд ухвалив Постанову про реформування відділу головного конструктора заводу № 586, створеного для серійного виробництва бойових ракет С. П. Корольова, в Особливе конструкторське бюро № 586 (з 1966 р. – КБ «Південне»), головним конструктором і начальником якого призначили М. Янгеля. Відтоді в КБ «Південне» народилися 13 бойових стратегічних і сім космічних ракетних комплексів (РК). Роботи виконано спільно з головним заводом-виробником – «Південмашем» і в тісній співпраці з інститутами та підприємствами Москви, Києва, Ленінграда, Харкова, Воронежа, Бійська, Чернігова, Єревана та ін. Усі ці роки КБ «Південне» тісно взаємодіє з Академією наук України, основи співробітництва з якою закладені під час особистої зустрічі головного конструктора КБ «Південне» М. Янгеля з Б. Патеном. Саме тоді академічним інститутам запропонували розпочати створення нових унікальних металевих і композиційних матеріалів для оборонної галузі.

Надалі інтенсивна співпраця була зорієнтована на два головні напрями – оборона і космос, які доповнювали один одного. Завдяки системній координації та глибокому зв'язку науки, проектування й виробництва КБ «Південне» успішно справлялося з досить складними завданнями. У конструкцію створюваних тоді ракет закладено ефективні, нерідко піонерські технічні рішення, завдяки яким розроблені КБ «Південне» бойові ракети, ракети-носії (РН) та космічні апарати (КА) часто випереджали свій час. Багато з них і сьогодні затребувані й актуальні, а головне – у них передбачено можливості для подальшого підвищення основних тактико-технічних характеристик виробів шляхом модернізації.

<...> У сучасному світі темпи розвитку ракетно-космічної галузі надзвичайно високі. Витримувати конкурентну боротьбу на ринку космічних технологій і послуг можливо лише тоді, коли вирішення всього комплексу питань розроблення, виготовлення, випробувань і експлуатації виробів відбувається безперервно й системно з використанням новітніх досягнень науки та техніки. Саме системність і цілеспрямована координація фундаментальних і прикладних спільних досліджень інститутів НАН України та КБ «Південне» спроможна дати синергетичний ефект від взаємодії науки й виробництва стосовно якості й конкурентоспроможності розробок.

Логічним кроком на шляху забезпечення системного підходу до

розв'язання проблем ракетно-космічної галузі України стало проведене в жовтні цього року за ініціативою КБ «Південне» засідання президії Національної академії наук України, присвячене розвитку співпраці НАН України і ДП «КБ «Південне». Було укладено Генеральну угоду про науково-технічне співробітництво між ДП «КБ «Південне» і Національною академією наук України в галузі створення ракетно-космічної техніки. Для організації робіт утворено координаційну раду під керівництвом президента НАН України та генерального конструктора – генерального директора ДП «КБ «Південне». Сформовано спільні робочі групи за такими основними напрямами:

- загальні питання перспективних проектів;
- балістика, аеродинаміка й теплообмін;
- навантаження та міцність конструкцій;
- нові матеріали і технології;
- основні проблеми ракетних двигунів на твердому паливі (створення й модифікація зв'язуючих);
- рідинні рушійні установки;
- супутникові системи наукового та спеціального призначення, системи телевимірювань;
- системи керування;
- економіка й управління;
- історія створення ракетно-космічної техніки.

На засіданні президії НАН України прийнято перспективний план спільної науково-технічної діяльності ДП «КБ «Південне» і наукових установ НАН України за цими напрямами на п'ять років. 10 грудня 2012 р. у Києві відбулося перше засідання координаційної ради ДП «КБ «Південне» та наукових установ НАН України, на якому визначено план спільних робіт на 2013 р.

Наступним кроком консолідації науки й виробництва стало проведення 7 лютого поточного року в Дніпропетровську, також з ініціативи конструкторського бюро, координаційної наради з провідними вищими навчальними закладами України. У нараді на базі КБ «Південне» взяли участь ректори та співробітники 26 провідних університетів країни, представники МОН України, голова Дніпропетровської облради, представник Дніпропетровської облдержадміністрації, голова Придніпровського наукового центру НАН і МОН України. Відбулося широке зацікавлене обговорення актуальних проблем ракетно-космічної галузі. Підписано Генеральну угоду про спільні дослідження в галузі створення ракетно-космічної техніки. Прийняті базові угоди сприятимуть

впровадженню наукових напрацювань ВНЗ у перспективні розробки ДП «КБ «Південне»», розвитку науково-технічної бази вишів, підвищенню якості підготовки фахівців і наукових кадрів (*«КБ «Південне» тісно взаємодіє з Академією наук України, основи співробітництва з якою закладені під час особистої зустрічі головного конструктора КБ «Південне» Михайла Янгеля з Борисом Патоном» // Національна академія наук України (<http://www.nas.gov.ua>). – 2013. – 24.04; Дегтярев О. Конструкторське бюро «Південне»: минуле, сьогодення і майбутнє // Віче (<http://www.viche.info/journal/3609/>). – 2013. – № 7).*